

UKÄ
UNIVERSITETS
KANSLERS
ÄMBETET

Möte i användarrådet för utbildningsstatistik

Deltagarförteckning

Ledamot	Roll	Organisation
Anna Eriksson	Extern ledamot	Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH)
Sofia Tano	Extern ledamot	Tillväxtverket
Lotta Persson	Extern ledamot	Utbildningsdepartementet
Ylva Skoogberg	Extern ledamot	Friskolornas riksförbund
Karin Hedin	Extern ledamot	Sveriges kommuner och regioner (SKR)
Mattias Renehed	Extern ledamot	Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF)
Björn Öckert	Extern ledamot	Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)
Anders Larsson	Sekreterare/ledamot	Centrala studiestödsnämnden (CSN)
Paula Kossack	Sekreterare/ledamot	Statistiska centralbyrån (SCB)
Christina Sandström	Chef	Skolverket
Cajsa Anufrijeff Röhr	Chef	Skolverket
Ida Höier	Sekreterare/ledamot	Skolverket
Amanda Hansson (pkt 6)	Sakkunnig	Skolverket
Cecilia Stenbjörn	Chef	Statistiska centralbyrån (SCB)
Robert Hansson	Sakkunnig	Statistiska centralbyrån (SCB)
Angelina Nyström	Sakkunnig	Statistiska centralbyrån (SCB)
Katja Olofsson	Sakkunnig	Statistiska centralbyrån (SCB)

Mötesprotokoll

1. Mötet öppnas

Christina Sandström, enhetschef på Skolverket, öppnade mötet och välkomnade alla till Skolverket i Solna.

2. Presentationsrunda – vilken organisation representerar du?

Alla deltagare presenterade sig kort.

Vi hälsar Mattias Renehed välkommen som ny ledamot från SUHF. Vi välkomnar även IFAU som är nytillkomna i rådet och som representeras av Björn Öckert.

Cecilia Stenbjörn ersätter Katarina Wizell och Oskar Nilsson som chefsrepresentant från SCB. Tillfälligt deltagande sakkunniga är Robert Hansson, Angelina Nyström och Katja Olofsson, samtliga från SCB.

Folkbildningsrådet närvarade inte på detta möte på grund av förhinder.

Inga deltagare från UKÄ närvarade på detta möte på grund av förhinder.

UKÄ
UNIVERSITETS
KANSLERS
ÄMBETET

3. Information från myndigheterna

CSN, SCB och Skolverket berättade om vad som är aktuellt på respektive myndighet.

CSN

Anders Larsson berättade om att det från och med den 1 januari 2023 är möjligt att få omställningsstudiestöd (OSS). Stödet är till för att underlätta omställning i arbetslivet och kan endast ges till väletablerade på arbetsmarknaden, i syfte att stärka personens ställning på arbetsmarknaden och mot beaktande av arbetsmarknadens behov.

CSN planerar att börja publicera officiell statistik om omställningsstudiestöd 2024, men redan från och med den 25 januari 2023 kommer det att finnas icke-officiell statistik på CSN:s webbplats:

<https://www.csn.se/om-csn/statistik-och-rapporter/omstallningsstudiestod.html>.

SCB

Cecilia Stenbjörn berättade om vad som är aktuellt på SCB. Se separat presentation.

Skolverket

Christina Sandström berättade om vad som är aktuellt på Skolverket.

- Skolverkets anslag i budgeten har minskat, det rör framför allt arbetet med de regionala kvalitetsdialogerna även om uppdraget fortfarande ligger kvar. Skolverket inväntar regleringsbrev från den nya regeringen.
- Skolverket utvecklar statistiken om särskolan som rör sysselsättning efter gymnasiesärskolan och komvux som särskild utbildning. Statistiken är registerbaserad och publiceras troligtvis under december 2022. Det kommer inte att vara officiell statistik. Det finns även en ambition att ta fram statistik om övergångar mellan olika skolformer som till exempel mellan grundsärskolan och gymnasiesärskolan. Uppgifter om elever i särskolan samlas in på individnivå sedan 2019. På sikt planeras även en insamling av betyg i gymnasiesärskolan. Det kan påbörjas i och med ämnesbetygsreformen men eventuellt redan inom nuvarande betygssystem.
- I år publiceras etablering efter gymnasieskolan som officiell statistik. Den har tidigare publicerats i samma form men nu när den är officiell finns även en kvalitetsdeklaration.
- Arbetet med att utveckla statistik om elevhälsopersonal pågår fortfarande. Det finns många utmaningar med att samla in dessa uppgifter. Skolverket har intervjuat huvudmän och medverkat vid referensgruppsmöten.
- Frågan om sekretess för fristående skolor är fortfarande aktuell och Skolinformationsutredningen pågår. Den tidsbegränsad sekretessbestämmelsen upphör att gälla sista juni 2023 och det återstår att se när en permanent lösning kan vara på plats.
- Riksrevisionen publicerade igår granskningen av Skolverkets statistikuppdrag. Där finns bland annat förslag om att SALSA-modellen ska vidareutvecklas. Rapporten tar även upp att Skolverket bör ha ett användarråd för skolstatistik. Skolverket har svårt att förstå kritiken eftersom detta råd

UKÄ
UNIVERSITETS
KANSLERS
ÄMBETET

för utbildningsstatistik redan finns. Ett alternativ kan vara att Skolverket har ett eget användarråd, men det finns inga planer på att lämna det myndighetsgemensamma rådet under kommande år.

4. Planerade studier inom den officiella statistiken

SCB. Diskussionspunkt, se bilaga 1 och 2.

Synpunkter laget runt om vilka studier som ska prioriteras.

Tillväxtverket

- Flödesanalysen är mest intressant.

MYH

- Flödesanalysen är mest intressant. MYH kompletterade efter mötet följande information: ”En flödesanalys skulle vara viktigt för att belysa samt härleda utbildningsvägar till yrkesroller som har otydliga och eller multipla vägar in i yrket. Syftet med en sådan analys skulle vara att undersöka möjliga överlappningar i det svenska utbildningssystemet. Det skulle även kunna utgöra ett underlag för Skolverket och Myh i sina respektive arbeten med planering och dimensionering av utbildningsplatser. Det finns flera intressanta yrkesroller som skulle kunna undersökas, bland annat lyfte vi yrkesroller inom reklam, copywriting och användbarhetsexperter/-designer. Vi skulle även tycka att det vore intressant att göra en flödesanalys över redovisningsekonomer, financial controllers och controllers eller marknadsförare och kommunikatörer.”
- Enligt SCB:s långsiktiga plan för studier om inträdet på arbetsmarknaden och övergången till vidare studier är det 2023 dags för både enkät- och registerstudier om konst- och kulturutbildningar. SCB har valt att inte prioritera dessa 2023. MYH kompletterade efter mötet att dessa studier är viktiga för deras verksamhet, men det är inte avgörande att de görs under 2023.

IFAU

- IFAU tycker den pågående undersökningen om undervisning på distans är mycket viktig.
- Även studien om elevfrånvaro är intressant. IFAU ser också ett stort värde i ett frånvaroregister.
 - Skolverket svarar att regeringen inte har återkommit i frågan sedan regeringsuppdraget redovisades i slutet av 2021.
- Studien om stafettlärare är intressant.

SKR

- Ser fram emot studien om den historiska statistiken och skulle helst vilja att den handlar om gymnasieskolan.
- Flödesanalysen är mest intressant. Urval av yrken utifrån vilka det är brist på.
- Ser fram emot rapporten om Lärare utanför yrket.
- Även studien om stafettlärare är viktig.

UNIVERSITETS
KANSLERS
ÄMBETET

SUHF

- Vad vill unga bli när de är vuxna upplevs som intressant. Vid 30 år har de hunnit utbilda sig och etablera sig. Tanken är att mäta förhoppningar och förväntningar.

UHR

- Flödesanalysen ligger rätt i tiden. Vilken tidsperiod ska flödet ske? Intressant.
- UHR undrar varför SCB ska redovisa vad svenska free-movers läser utomlands när CSN redan redovisar det. Utifrån att CSN redan redovisar det ser UHR studien som mindre angelägen.

Friskolornas riksförbund

- Lärarlöner enligt Education at a Glance. Varit uppe i bruttolistan tidigare men blev inte av. Detta upplevs som intressant. Sammanpressad lönebildning i Sverige. Hur ser det ut i andra länder?
- Ser fram emot den pågående studien om lärare utanför yrket.

Utbildningsdepartementet

- Är intresserade av allt.
- Utbildningsdepartementet efterfrågar en studie som inte står på listan. Det är en förklaring av de olika mått om genomströmning i gymnasieskolan som finns i internationella sammanhang. Sverige hamnar lågt, vad finns det för förklaringar till det? Vad ligger i Sveriges och de andra ländernas definitioner? Därutöver har OECD ett matchningsmått utbildning vs yrke som vore intressant att få belyst.

Skolverket

- Stafettlärare eftersom det är input till lärarprognoserna.

Folkbildningsrådet

Folkbildningsrådet kompletterade efter mötet med följande information:

- De tre publiceringar om folkhögskolan som redan är inplanerade är väldigt viktiga och kommer i en välpassande tid.
- Under hösten 2020 till våren 2022 pågick en särskild satsning på folkhögskolan, dels på yrkesutbildningar inom vård och omsorg, dels på andra yrkesutbildningar. Folkbildningsrådet ser ett behov av en särskild uppföljning (registerstudie, publicering i form av en rapport) av deltagare inom dessa utbildningar. De är intresserade av vad deltagarna gjorde innan folkhögskolan, vilka kurser de läste på folkhögskolan och vad de gör efter folkhögskolan.

5. En efterfrågeundersökning

Katja Olofsson från SCB informerade om en ny undersökning om efterfrågan på arbetskraft och svarade på frågor. Se separat presentation.

- Det är ännu inte klart hur ofta efterfrågeundersökningen kommer att genomföras. Statistiken över vakanser är EU-reglerad och måste genomföras varje kvartal och därför kommer en del frågor behöver ställas varje kvartal. Arbetsförmedlingen behöver vissa variabler två gånger per år.

UKÄ
UNIVERSITETS
KANSLERS
ÄMBETET

- IFAU påpekar att det behövs uppgifter om vad som behövs idag respektive inom några månader.
- UHR tycker det är viktigast att få information om vad som behövs inom fem år. Då kan informationen användas för utbildningsplanering och val av studier.
- IFAU påpekar att egenanställningar och så kallade gig-jobb utgör en del av arbetsmarknaden och borde inkluderas. SCB instämmer.
- IFAU ser det kommande tidsseriebrottet som problematiskt och undrar om SCB planerar för en dubbelmätning under en tid.
 - SCB förklarar att det inte är bestämt, men att det också är en resursfråga. Dessutom är inflödet idag ganska lågt och det innebär kvalitetsproblem och i praktiken redan ett tidsseriebrott. Vakansstatistiken kommer i vilket fall ändras på grund av en förändrad reglering genom EU.
- UHR tar upp hur problematiken att brist kan tolkas olika av olika arbetsgivare och SCB instämmer.
- MYH undrar hur finfördelad statistiken kommer att vara och om YH-utbildningar kommer kunna särredovisas.
 - SCB svarar att det ännu inte är bestämt, men att målsättningen är att åtminstone delar av statistiken ska redovisas regionalt. SCB förklarar också att arbetsgivare inte kan ange brist på personer med en viss utbildning utan brist på personer med ett visst yrke. En preliminär ansats är därför att SCB kommer ställa frågor per yrke och själv göra en mappning mot utbildningar så att redovisningen kan ske per utbildning.
- SKR undrar om SCB har kontakter med regioner och det har SCB.

6. Genomgång av den officiella statistiken om pedagogisk personal

Ida Höier, Skolverket, började med att gå igenom de synpunkter som har kommit in från rådet på personalstatistiken. Ida tackar för alla svar om användningen av och synpunkter på den officiella statistiken. Många önskemål handlade om redovisning av mer statistik.

Tema för dagens möte är behörighetsstatistik och lärarrörlighet. Dessa ämnen har valts ut eftersom vi fick in en del funderingar kring hur behörighet beräknas och önskemål om statistik över rörlighet och kvarvaro. Därför innehåller punkten en presentation kring hur Skolverket beräknar behörighet följt av en diskussion kring vilken statistik om rörlighet som önskemålen avser.

6a. Behörighet i lärarstatistiken

Information och möjlighet att ställa frågor. Amanda Hansson från Skolverket redogör för hur Skolverkets behörighetsstatistik beräknas. Se separat presentation.

- Friskolornas riksförbund har en fundering om Skolverket ska komplettera statistiken över behöriga lärare med personal som har utländsk examen.

UKÄ
UNIVERSITETS
KANSLERS
ÄMBETET

- Skolverket svarar att det mer är en valideringsfråga, endast examina validerade av UHR finns i registret över befolkningens utbildning och syns därmed i statistiken.
- Utbildningsdepartementet ger input att personal som undervisar på internationella skolor inte alltid är skrivna i Sverige.
- Skolverket ställer frågan om det finns intresse av att få återkommande statistik om obehöriga lärare i olika skolformer? Friskolornas riksförbund svarar ja, särskilt för små skolor är det relevant. Utbildningsdepartementet tycker att det är intressant statistik och ser gärna mer statistik om personal som helt saknar eftergymnasial utbildning.

6b. Lärarrörlighet och kvarvaro i yrket

Diskussionspunkt, se bilaga 3 och 4.

- Utbildningsdepartementet uttrycker intresse över kvarvaro i olika personalgrupper, personal som saknar utbildning kan vara intressant eftersom de tenderar att ha en snabbare genomströmning.
- IFAU påpekar att den största rörligheten finns inom sektorn. Det är en viktig del för att beskriva arbetsmarknaden. I forskningen tittar de på rörlighet både inom yrket och ut från yrket.
- SKR utgår från Skolverkets tabeller över rektorsomsättning och menar att det borde finnas liknande för annan personal.
 - Skolverket svarar att tanken är att utgå från tabellerna över rektorer. För annan personal behöver lärarkategorin definieras, det kan vara behöriga lärare, endast tillsvidareanställda, förstelärare eller någon annan kategori.
- Utbildningsdepartementet tycker det vore intressant med statistik som visar om lärarlegitimationsreformen medförde mer rörlighet inom läraryrket. Sådan statistik skulle kunna visa om lärare i högre utsträckning sökte sig till de ämnen som de är behöriga i.
- Friskolornas riksförbund tycker att det är spännande statistik. Har man många små skolor kan det finnas stor rörlighet mellan skolorna, exempelvis på landsbygden. Vore även intressant att se rörlighet mellan skolans stadier och se om lärarna vidareutbildar sig för nya stadier.
- SKR vill gärna ha statistik på kommunnivå. En synpunkt framförs att åldersindelningen i rektorsomsättningstabellerna är ganska grov med stora intervall. Det finns en bild att yngre personer har större rörlighet på arbetsmarknaden och dessa kan i så fall vara svåra att fånga upp.
- Friskolornas riksförbund vill ha statistik på huvudmannanivå.
- SKR framför att yrkeslärare bör särredovisas eftersom det finns en brist i den lärarkategorin. Här bör statistik inte redovisas efter personer med lärarlegitimation eftersom många saknar legitimation i den här kategorin.
- Utbildningsdepartementet vill att statistik om kvarvaro ska svara på om lärare flyr yrket.

UNIVERSITETS
KANSLERS
ÄMBETET

- IFAU tillägger att den viktigaste slutsatsen av statistiken är att lärare inte flyr yrket, vilket är en vanlig myt. Därför är det viktigt att även titta på lärarrörlighet inom skolväsendet, till exempel rörlighet mellan skolor och i utsatta områden.
- Utbildningsdepartementet kompletterar att det vore intressant att jämföra med näraliggande områden – ser det likadant ut?
- SKR instämmer att det är intressant att se rörlighet på skolenhetsnivå, till exempel inom utsatta områden.
- Friskolornas riksförbund tycker det vore intressant att se hur elever pendlar mellan områden. Hur många elever går i en skola som inte ligger i närområdet?
- På Skolverket finns tankar att lärarstatistiken kan redovisas efter områdestyp, likt statistikverktyget Segregationsbarometern. Statistiken skulle kunna redovisas efter DeSO eller RegSO, till exempel genom att dessa kopplas ihop med skolenhetsregistret. Boverket kommer att överta Segregationsbarometern när Delegationen mot segregation upphör som myndighet vid årsskiftet.

6c. Övrigt om lärarstatistiken

- Elevhälsopersonal. Skolverket informerar att de utreder möjligheterna att samla in denna typ av uppgifter för att ta fram statistik.
- Lärarprognosen. Skolverket informerar att den senaste lärarprognosen var den sista inom regeringsuppdraget, men lärarprognosen ingår i Skolverkets instruktion och kommer att komma även framöver. Det kommer vara en treårscykel för att bättre synka med SCB:s befolkningsframskrivningar.
- IFAU framför en önskan om att komplettera skolenhetsregistret med information om arbetsställesnummer. SKR instämmer i att det är viktigt att koppla ihop skolenhetskod och arbetsställesnummer i personalstatistiken.
- IFAU tar upp deras behov av att kunna koppla ihop lärare och elev i statistikregistren. Det är viktigt för forskningen att veta vilken elev som får vilken lärarkompetens. Den uppgiften saknas nu men är central för att förstå svensk skola och olika satsningar som karriäryft, satsningar på skolan et cetera.
 - Skolverket berättar om ett projekt i Danmark där man har tagit fram data om kopplingen mellan aktivitet, lärare och elev. Alla grundskolor i Danmark har ett gemensamt IT-system, vilket underlättar denna insamling. Syftet är inte statistikframställning utan att data ska användas för forskning. Uppgifterna är inte vanliga statistikregister utan avidentifierad big data.
 - IFAU menar att det finns elevsystem i alla kommuner. Skolorna måste för sin planering veta vilka elever som träffar vilka lärare. Dessa uppgifter borde gå att samla in i en mindre ambitiös omfattning. Frånvaro registreras också i system. Det är ett medskick till Skolverket.

UKÄ
UNIVERSITETS
KANSLERS
ÄMBETET

- Skolverket svarar att det inte är en helt lätt fråga. Det finns skolor som saknar system. En möjlighet är att endast undersöka de skolor som har IT-system som gör detta möjligt att samla in, trots en större osäkerhet. Det är också en resursfråga för Skolverket.

7. Övriga frågor kring den officiella statistiken

- SKR undrar om statistik om övergångar mellan grundsärskola och gymnasiesärskola. Med individdata finns möjlighet att kunna följa upp särskoleformerna. Intressant för SKR att kunna bryta ned detta lokalt.
 - Skolverket har ännu inte tagit ställning till om övergångsstatistiken för särskolan kommer att finnas nedbruten på lokal nivå. Arbetet har hittills fokuserat på vilka mått som ska tas fram och vilka uppgifter som ska användas när elever är rapporterade i två skolformer samma läsår.
- SKR undrar om Skolverket har planerat någon statistik om övergångar från grundskolan till gymnasieskolan apropå rapporten [Grundskolebetygens betydelse för resultaten i gymnasieskolan](#) som myndigheten publicerade i början av året.
 - Skolverket berättar om idén att ”titta tillbaka” på grundskolan utifrån resultaten i gymnasieskolan. Statistiken kan visa hur eleverna i årskurs 9 klarade gymnasieskolan. Det kommer dock att innebära minst 3 års väntan innan eleverna har gått ut gymnasieskolan och statistiken kan tas fram, är det fortfarande relevant då?
 - SKR tycker att det vore intressant med statistik om övergångar och ser inga problem med eftersläpning. Även övergång mellan årkurs sex och nio är intressant.
 - Friskolornas riksförbund kompletterar att det kan vara svårt att skilja på elevens eller skolans effekt.

8. Summering och nästa möte

Christina summerade dagens användarråd och tackade ledamöterna för aktivt deltagande.

UKÄ kommer att vara värd för vårens möte som preliminärt kommer att ske tisdag den 18 april 2023.

Det är inte bestämt vilket tema nästa användarråd kommer att ha, men det lutar åt att bli elever, sökande och antagna.